

Kezgyelmes Uram!

Tisztelt Barátom!

Évek hozsáka sora múlt el azóta, mióta nem volt  
szerencsém veled Kezgyelmes Uram személyesen  
találkozhatni, azóta mindketten a gyermekből  
férfiúvá lettünk, de Kezgyelmes Uram, egy fé-  
nyes pályán ketőpontosján állasz, míg én a balsors  
által pályámból kizavarva élttem alkonyán új-  
ra kezdhetem a küzdést az élettel. - Torsom réz-  
letes leírásával nem akarlak perhelni Kezgyel-  
mes Uram, olyan dolog az, hogy hallgatni m-  
nalmás, de a ki keresztül éli, örökre elveszti  
kedvét az élethöz. -

Torsom Zala megyébe vetett, hol tíz évig vol-  
tam az Esterházy hercegnél gardaxiszt, majd  
megnászván, apásonnal bérletbe fogtunk. -  
Mindjárt az első évben apásem hirtelen meghalt  
s ekkor derült ki, hogy vagyona csak laktár volt,  
a hová az öfőcsomók s a bérletet át kelle másnak  
adni, s eddig még volt csekély részem a bérlet  
borsáért a kovácsal megszűnt s ekkor nőm  
mel s három apró gyermekemmel teljesen va-  
gyon s állás nélkül maradtam, úgy hogy az sem  
lesz, hová fejünkhez lehajtsunk. - Erre gondoltam  
veled Kezgyelmes Uram, ki előkelő állásán befo-  
lyásos férfi vagy s kinek a jója gyermekkorom



nak örangyala volt, s ha őt az Isten magához  
nem szállítja éppen pályá választásom küszöbén,  
akkor hiszem egész életem más irányt nyer. —

Rea és Deák ferenczre bírott anyám bennüm,  
ket még mint gyermeketek végrendeletében me-  
lyet egyszer nagy betegségében írt s boldogult alyán  
ő Excellenciájánál kézbe helyezett, ki azt halá-  
los ágyán átadta Imrich ferencznek, s az ő ha-  
lála után a család meggyászta azt nekem. — En-  
mit sem tudtam róla, hogy a végrendelet léte-  
zik, úgy maradt az ott elfeledve, mint idején  
mulla értékét vesztette iromány, de mivel Pul-  
sich hagyatékában megtalálák, be volt pecsétel-  
ve, anyám neve reá írva, meggyászta azt ne-  
kem, — ide mellékelem, kegyeskedjél azt elol-  
vasni, s mint sem olvasta azt rajtam kívül,  
boldogult alyán lett volna hivatalba azt felbontani  
anyám halála után, de ő előbb elhőközött, s én  
nyilván fel azt, — azt hiszem nem követtem el  
vele bűnségkövetést. —

MAGYAR  
TUDOMÁNYOS AKADEMIA  
KÖNYVTÁRA

Ez irat adott erőt hogy kéged Kegyelmes  
Uram felkérjélek, ne hagyj el azt a családot  
melynek alyán oly nagy lelki pártfogója volt,  
kalan akadna ismerőseid körében gazdasági  
állás, vagy valamely intézmény földbeestái, vagy  
bármely más állás, hisz én nem válogatok, a  
becsvágyak is kiölte már belőlem az élet, egész kö-  
vetésem csupán ada irányul, hogy bármily ne-  
hez munka árán is gyermekeimnek hajlékot  
kaplálékok és nevelést biztosíthassak.

Hallgasd meg Kegyelmes Uram kérésemet  
hisz neked ki oly magasban állasz kiterjedt

/.



lálthörödben kalán nem lesz oly nehéz egy pon-  
tal kalálni, hol egy család megvonhatja magát  
s enyhén kaláljon az élet viharai ellen.

Kérésemet ismételve kegyeidbe ajánlom

Gyulahegyi / Zala megye: / febr hó 15<sup>én</sup>

mely tisztelettel:

Várhott Károly



# Végohajtásaim

Ajánlva.

Isten nevében:

B. Eötvös Józsefnek és Deák Ferencnek

Kinek vagyona - és családja van, idejékorán megteszi végrendeletét, hogy kedvesei jövőjét lelkiismerete szerint biztosíthassa, - és kötelességét betöltve, elégülten él tovább, és megnyugodva várja halálát - De kinek semmije nincs mi,ről végrendelezhetne, és szereteti sorsamíg is szíven fekszik, tehát - az egyebet, minthogy végohajtásait azok jószágában ajánlja, kikben Isten után leginkább megbízik -

Három kis gyermekemnek egy-egy, le öröksége: anyai öklőlásom, és egy-egy "érező" szív, mely elhagyottságukat csak annál súlyosabbá teszi -

Isten nevében esdeklém gyermekeim, im számomra azok pártfogásait, kiket lelkem mélyéből tisztetek, - Isten nevében esdeklém, hogy gyermekeim gyámjait: B. Eötvös József és Deák Ferenc legyenek -

Midőn Kegyetek soraimat olvassátok, lelkem a Mindenható színe előtt áll, és a sir megadta számomra oly sok küzdelem után, a nyugalmat, - és őle mefeledjek hogy a szív, mely megspórást dobogni, egykor vireszt, - és hogy a kebel, mely most már csak egy része az anyaföldnek, fájdalomosan szenvedett, midőn végohajtásai kijelentésében keresi megnyugvását -

Ohajtásom: hogy mind három gyermekem nevelő intézetben nyerje fejlődését, mivel meggyőződésem, hogy a szegény nélküllen gyermekeknek biztosabb a sorsuk, ha korán megspóráják számomra árvaságukat - A fiám



járjon nyitvános iskolákba, s tényleg,  
jék tudományos pályán utána, - ha tölem  
függene, megövném őt attól, hogy is-  
váljék belőle, - megövném őt az a-  
nándorástól, melly bár ármítgatja a  
szívet, de többnyire csak ellensége bol-  
dogulásunknak - Segélje szeretett fia-  
mat az ég önálló, gyakorlati pályá-  
ra, - s fejlesse jellemét milánói, fi-  
fiassá, hogy megállhasson az élet ne-  
hez viszontagságai között, s lehessen  
biztos támasza mind azoknak, ki-  
ket a jövő gondolja nagy bizni! -  
Nevelését a legjobb körökben ajánlom,  
Isten segélje őt, hogy legyen érdemes  
Gyámjaini pártfogásának -

Kis idős leányaim számának, egy-  
szerű, házias nevelést ajánlok, - Is-  
tenem örje őket attól, hogy sorsu-  
kon felül ábrándozzanak! - Képe-  
tesnek vallásos, munkás leányok,  
kik, - mert csak az a ~~kedv~~ biztos  
eszköz a földön az eligülésnek -

Hogy azonban az élet viszontagsá-  
gai között, önmagukban is találhassan-  
nak biztosítást és támaszt, szent u-  
gyan, hogy annyi képzettséget nyer-  
jenek, miként szükség esetén ne szu-  
nyogjanak senki kegyeleme, hanem sa-  
ját tehetségeik - s szorgalmuk után  
is megállhassanak - Hiszen annyok sorsa  
elég számomra példa előttem, - elég sa-  
lom volt nekem átmenni a segély-  
ség nehéz iskoláján, - szeretett leány-  
imat örje meg az ég hasonló sor-  
sától! - - O pártfogójait kegyetek,  
és segélje meg az Isten őket -

Hogy gyermekeim biztosítását min-  
den oldalról eszközölhessem, talán na-  
bad neminylenem hogy len, kitelha-  
gyottságuk megindít, s mind három-  
májának letési külön - külön lega-  
lább a kis ösnyet valamely életbizto-  
sítóba, melly élve bizonyos életkört,  
némi jövedelmet biztosít számukra -  
Hiszen a Mindenképp megfogja azt ál-  
dani, ki az árva gyermekeket neveltet-  
ni, és sorsukat biztosítani igyekszik,



és nekem szilárd meggyőződéseim, hogy  
báró Lina, ki életemben is volt nemcsak  
lelkileg enyhítő gyermekeim sorsát,  
a legszerecsintlenebb apa anyáttalan  
gyermekéről, kétszeresen fog gondos,  
kedni - - O' ha lehetséges volna  
szereketemet védelmezésükre itt hagyni!  
- így tetőzik, mintha akkor  
biztosítva volnának, - de hiszen  
áldásom az egyben is felettök, - és  
Isten ingalmazott, és Kegyetek ne,  
mesétek, minthogy elhagyhatnák  
őket - -

Szegény, szerecsintlen fénjemenről  
tudom gondoskodva lesz, - de hogy  
sorsán enyhítve legyen, hogy a ször,  
nyű helyen, kora jutott, figyelem,  
mel legyenek ináta, - hogy ne éres,  
se vesztésig: halálomat, - időnként  
nemde, Kegyetek lesznek gyermekeim  
gyámjai, tudatosolni utána? - spe,  
netem helyét pótolja a tekintély,  
hogy a szegény betegnek, ne kelles,  
sok még inkább szenvednie - -

Szent ohajtásom, hogy gyermekeim  
szívében ápolva legyen a tisztelt-vess,  
vét - is nagaszokás szerecsintlen ap,  
jók ináta, - hogy időnként érekes,  
se legalább, hogy szerető gyermekei  
vannak, - és ne tudja soha, mi az  
elhagyottság - -

O' ha nyugodtan kívánnok pihen,  
ni, vajjon elfelejthettem - e elha,  
gyott anyám - és testvéreimről? - és  
ki csak hozzám tartozik, sorsa  
az enyémhez volt kötve, - életem volt  
az összetartó szál, - halálommal ves,  
lamanynak mit vannak szörva -

És mellyiknek gyermekeim körül  
ápolásna még szűke van, ohajtá,  
som, hogy anyám és Hermina test,  
vérem felügyelte alatt maradjan,  
kedves Károlyom és kis Jolán, ezen,  
nal nevelő intézetbe mehetnének,  
de kis Erzsikeim minthogy hat éves  
koráig még ápolást igényel -



Kegyetkedjének magukat nekünk,  
nál arra nézve közbe vetni, hogy su-  
gúny anyám, 's beteges testvérem Her-  
mina, itt Bessen általok segítés-  
megilletésük, hogy megújígy kis gyer-  
meikem egésze felügyelet alatt  
lehessen, 's hallhassák néha megújígy  
kis árvák, a szeretet szavát, - hogy  
élhesen megújígy anyám öreg napjai-  
na, nyugodtan, 's testvérem, ki bo-  
járól soká úgy sem élhet, békével,  
kis gyermekimhez közel - -

Mit mondjak még egyebet?  
's mit vágytak még, hogy meg-  
nyugodhassam? Lehet-e nyugodt  
az anya szíve, ki gyermekeit örök-  
re hagyja el? - Istent ingalmaz-  
va, 's Gyémántok kegyelme - 's se-  
retetbe ajánlom őket még főho-  
szorral!

Egy áldja Kegyeteket! 's áldja  
még hátra hagyott kedvesimmet!  
Nyugalomomat Istamben vetett szí-  
leim hitem, 's Kegyetek iránti  
szent bizalmam adja meg - -  
Bess, nov. 25<sup>én</sup> 1857

Vachott Sándorné



Ms 5094 / 203 II

Még élek, maradjon ezen puszta töretlen zánka v  
okajásainnak, - is csak halálom esztén törje fel a zán  
Isten nevében! báro' Eötvös József áldott keze -

Vachott Sándorné

MAGYAR  
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA  
KÖNYVTÁRA

Bejegyzésem -